

ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет БТЕ
Кафедра менеджменту та адміністрування

СИЛАБУС

навчальної дисципліни (вибіркова)
ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ
Обсяг освітнього компоненту (6 кредит/180 годин)
Вид контролю – залік.

Вибіркова дисципліна для здобувачів другого рівня вищої освіти.
Кафедральний перелік

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Гудзь Петро Васильович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту та адміністрування

Контактна інформація:

- *pitgudz@gmail.com;*
- *перший навчальний корпус, 272 аудиторії*

Час і місце проведення консультацій:

Відповідно до розкладу (Zoom Конференція)

ОПИС КУРСУ

Вибірковий курс "Теорія та методика викладання у вищій школі" спрямований на формування у здобувачів вищої освіти сучасного академічного мислення, знань і навичок системного мислення, уявлення про методологію, методи наукових досліджень в галузі управління та адміністрування, уміння коректно обирати методи та інструменти для наукового обґрунтування прийняття управлінських рішень.

Особливостями курсу:

- Інтеграція теоретичних знань та практичних завдань.
- Апробація загальнонаукових і конкретно наукових методів для розв'язання завдань публічного управління та адміністрування.
- Розвиток комунікаційних компетентностей, групової роботи та активізує навичок самостійного оволодіння науковими підходами та

методами досліджень, сучасними методами цифрового забезпечення наукових досліджень.

- Акцент уваги на дотриманні норм і вимог академічної доброчесності у науково-освітньому середовищі та науково-дослідній діяльності.

Переваги курсу:

- поглиблене розуміння сутності, структури та особливостей організації наукової діяльності у сфері публічного управління та адміністрування,
- оволодіння навичками упровадження наукової діяльності в навчальному процесі та наукового обґрунтування управлінських рішень у сфері публічного управління та адміністрування на регіональному та локальному рівнях влади,
- здатність діагностувати, ідентифікувати та впроваджувати успішні кейси в публічному управлінні та адмініструванні на рівні місцевого самоврядування та державного управління на науково обґрунтованій основі.

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. Мета - оволодіння сучасними методиками викладання управлінських дисциплін у вищій школі, методологією розробки методичних матеріалів до викладання та формування вмінь щодо проведення всіх видів і форм занять.

Завданнями курсу є вивчення дисципліни є набуття практичних навиків освітнього процесу, а саме:

- засвоїти базові поняття і категорії педагогіки і дидактики навчального процесу у вищій школі;
- знати законодавчу базу навчального процесу у вищій школі;
- розуміти норми та регламенти «Положення про організацію освітнього процесу в НУ «Запорізька політехніка»;
- мати базові навички організації освітнього процесу;
- мати навички роботи з навчально-методичною документацією зі спеціальності, зокрема: галузевими стандартами освіти, ОПП, навчальний і календарний план, графік навчального процесу, робоча навчальна програма тощо;
- володіти техніками і технологіями організації і проведення навчальних занять: навчання як система подачі знань; навчання як навчальна діяльність студентів;
- здатність упроваджувати освітню діяльність.

2. Компетентності та результати навчання, формування яких забезпечує вивчення дисципліни:

загальні компетентності:

- Здатність впроваджувати гуманістичні ідеї та цінності в освітній процес; проведення досліджень на відповідному рівні;
- Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів публічної діяльності);
- Володіти навичками використання інформаційних та комунікаційних технологій;

- Здатність формувати громадянські компетентності у здобувачів та сприяти їх проявленню та реалізації їх в освітньому середовищі на практичній діяльності;

- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- Уміння самонавчатися та здатність до саморозвитку;
- Здатність до критичного мислення та прийняття адаптивних рішень у невизначеному безпековому середовищі.

Фахові (фахові, предметні) компетентності:

- Здатність здійснювати професійну діяльність через освіту впродовж життя

- Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій публічного управління та адміністрування, в тому числі у відповідності до європейської норм і стандартів урядування;

- Здатність організовувати як посадова особа органу місцевого самоврядування заходи із забезпечення згуртованості територіальної громади в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, інформаційному вимірах;

- Здатність розробляти і реалізовувати локальні проєкти місцевого економічного і соціального розвитку;

- Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;

- Здатність до освітньо діяльності та навички проведення навчально-виховних занять і заходів;

- Здатність розробляти проєкти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;

- Навички відповідальності щодо управління організаціями та установами на регіональному та локальному рівнях публічного управління та адміністрування.

Очікувані програмні результати навчання:

- Спілкуватися діловою українською та іноземною мовами на професійну тематику, обговорювати проблеми публічного управління та адміністрування в контексті європейської інтеграції.

- Планувати і здійснювати навчально-тренінгові заняття з громадянами та фахівцями у сфері публічного управління та адміністрування з метою стажування та підвищення кваліфікації.

- Здатність за результатами наукових досліджень формувати рекомендації, надавати консультації і консультаційно-організаційні послуги для інтелектуальної підтримки органів державної влади, місцевого самоврядування, громадянського суспільства публічних організацій та установ.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Наявність знань рівня бакалавр будь-якої спеціальності.

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1 – Загальний тематичний план аудиторної роботи

Номер тижня	Теми лекцій, год.	Теми семінарів, год.
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи педагогіки вищої школи		
1	1. Вища освіта та педагогіка вищої школи 2 год	Тема 1. Організація управління вищою освітою 2 год
2	2. Нормативно-правова база вищої освіти 2 год	Тема 2. Європейське законодавство розвитку освіти: європейський освітній простір 2 год
3	3. Компетентнісний підхід у підготовці фахівців з публічного управління 2 год	Тема 3. Освітня компонента діяльності НАДС у підготовці фахівців з публічного управління 2 год
Змістовний модуль 2. Практикум з викладання дисциплін за спеціальністю Публічне управління та адміністрування		
4	4. Планування освітнього процесу у вищій школі в умовах автономії ЗВО 4 год	Тема 4. Планування та контролювання навчального процесу в умовах автономії 4 год
5	5. Методи підготовки управлінських кадрів для системи публічного управління та адміністрування 4 год	Тема 5. Система підготовки і перепідготовки управлінських кадрів 4 год
6	6. Форми організації навчального процесу 4 год	Тема 6. Організація навчальної та науково-дослідної роботи в освітньому процесі здобувача 4 год
7	7. Інноваційні технології навчання 4 год	Тема 7. Сучасні інновації в системі освіти: зарубіжний досвід 4 год
8	8. Педагогічна комунікація у вищій школі 2 год	Тема 8. Дидактичні прийоми до навчально-педагогічної діяльності 2 год
9	9. Методика проведення лекційних занять 2 год	Тема 9. Методики і форми проведення академічних занять 2 год
10	10. Методика проведення практичних та семінарських занять 2 год	Тема 10. Методики і форми проведення академічних занять 2 год
11	11. Оцінювання результатів навчання здобувачів 2 год	Тема 11. Методи самооцінювання результатів навчання здобувачів 2 год
12	12. Педагогічна майстерність викладача та професійний розвиток в умовах впровадження ШІ 2 год	Тема 12. Штучний інтелект і освіта: запрошення до дискусії 2 год

САМОСТІЙНА РОБОТА

Номер тижня	Назва теми	Види СР	Контрольні заходи
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи педагогіки вищої школи			
1	1. Вища освіта та педагогіка вищої школи 9 год	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Огляд теоретичного матеріалу з теми. Конспектування окремих питань, що не розглянуті на лекційних заняттях. Підготовка до практичного заняття, виконання домашнього завдання. Підготовка презентації з теми завдання. Опрацювання «Кодексу етики». Підготувати індивідуальне завдання (есе).	Доповіді, тестування, презентація
2	2. Нормативно-правова база вищої освіти 9 год	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Огляд теоретичного матеріалу з теми. Конспектування окремих питань, що не розглянуті на лекційних заняттях. Підготовка до практичного заняття. Підбір та огляд зарубіжних літературних джерел. Виконання практичних завдань і вправ. Вибір теми есе та розробка плану	Доповіді, тестування, презентація,
3	3. Компетентнісний підхід у підготовці фахівців з публічного управління 10 год	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Огляд теоретичного матеріалу з теми. Підготовка до практичного заняття, виконання домашнього завдання. Підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Вибір тематики курсу на платформі Прометеус для самостійного вивчення	Доповіді, тестування, рішення ситуаційних завдань і вправ. Тестування за темою
Змістовний модуль 2. Практикум з викладання дисциплін за спеціальністю Публічне управління та адміністрування			
4	4. Планування освітнього процесу у вищій школі в умовах автономії ЗВО 10 год	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Огляд теоретичного матеріалу з теми. Підготовка до практичного заняття, виконання домашнього завдання. Підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Доповіді, тестування, рішення завдань Презентація творчих завдань (есе)

5	5. Методи підготовки управлінських кадрів для системи публічного управління та адміністрування 10 год	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Огляд теоретичного матеріалу з теми. Підготовка до практичного заняття, виконання домашнього завдання. Підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Повторення матеріалу курсу в межах підготовки до контрольної роботи за модулем 1.	Доповіді, тестування, рішення ситуаційних завдань
6	6. Форми організації навчального процесу 10 год	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Огляд теоретичного матеріалу з теми. Підготовка до практичного заняття, виконання домашнього завдання. Підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Ознайомлення з офіційним сайтом НАДС	Доповіді, тестування, рішення вправ Контрольна робота за модулем
7	7. Інноваційні технології навчання 10 год	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Огляд теоретичного матеріалу з теми. Підготовка до практичного заняття, виконання домашнього завдання. Підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Оприлюднення результатів самонавчання м'яким компетентностям (Прометеус)	Доповіді, тестування, рішення вправ і задач, сертифікат Прометеус за пройденим курсом
8	8. Педагогічна комунікація у вищій школі 9 год	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Огляд теоретичного матеріалу з теми. Моделювання і підготовка до пробної лекції, виконання домашнього завдання. Підготовка презентації до кваліфікаційної роботи.	Доповіді, підготовка конспекту лекції для викладання
9	9. Методика проведення лекційних занять 10 год	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Огляд теоретичного матеріалу з теми. Підготовка до практичного заняття. Проведення відкритої пробної лекції (тренування).	Викладання лекційного матеріалу перед здобувачами академічної групи. Колективне обговорювання в групі. Оцінювання
10	10. Методика проведення	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу.	Доповіді, тестування,

	практичних та семінарських занять 10 год	Огляд теоретичного матеріалу з теми. Підготовка до практичного заняття, виконання домашнього завдання. Повторення матеріалу курсу перед написанням контрольної роботи за модулем 2.	
	11. Оцінювання результатів навчання здобувачів 9 год	Самонавчання та опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Огляд теоретичного матеріалу з теми. Підготовка до практичного заняття, виконання домашнього завдання. Контрольна робота за модулем 2.	Доповіді, тестування, Контрольна робота
	12. Педагогічна майстерність викладача та професійний розвиток в умовах впровадження ІІІ 10 год	Самонавчання та опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Огляд теоретичного матеріалу з теми. Підготовка до практичного заняття, виконання домашнього завдання до дискусії	Дискусія. Підведення підсумків курсу. Попереднє оцінювання за результатами навчання

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

Навчально-методичні розробки:

1. Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка» / Укладачі: С.Б. Беліков та ін. Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ, НУ «Запорізька політехніка». 2019. 18 с.

2. Положення про організацію освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка» / Укладачі: В. Грешта та ін. НУ «Запорізька політехніка» 2024. 41 с.
https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_orhanizatsiyu_osvitnoho_prot_sesu.pdf

Літературні джерела:

1. Громадянська освіта в умовах безпекових викликів і загроз : навчальний посібник / за ред. А. М. Круглашова, Н. Ю. Ротар, І. В. Цікул. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2022. 184 с.

2. Громадянські компетентності у професійній освіті державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: Збірник методичних матеріалів для системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування / за заг. ред. Н. Г. Протасової, Ю. О. Молчанової. – К. : НАДУ, 2016. – 308 с.

3. Хоружа, Людмила Леонідівна та Цюман, Тетяна Петрівна (2019) *Теорія та методика викладання у вищій школі: Педагогіка та психологія вищої школи* [Навчально-методичні матеріали]. Київ, 2019. <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/26852/>

4. Кочубей, А. В. та Якубовська, С. С. (2017) *Педагогіка та методика викладання у вищій школі*. НУВГП, Рівне. <https://ep3.nuwm.edu.ua/8227/>

5. Леонтєва, Інна Василівна та Желанова, Вікторія В'ячеславівна (2023) *Викладання у вищій школі: Педагогіка і психологія вищої школи. Педагогіка* [Навчально-методичні матеріали]. <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/44635/>

ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання окремих видів робіт:

1. Відповіді та активність на практичному занятті

Оцінюються позитивно, якщо студент:

- демонструє розуміння теоретичного матеріалу та основних понять теми;
- аргументовано відповідає на поставлені запитання;
- бере активну участь в обговореннях, дискусіях, роботі в групах;
- вміє застосовувати теоретичні знання на практиці (аналіз кейсів, ситуаційних завдань);
- дотримується логіки викладу та академічної доброчесності.

Відповідь не оцінюється позитивно у разі відсутності розуміння матеріалу, невміння обґрунтувати відповідь або відсутності участі в роботі на занятті.

2. Письмове виконання поточних завдань

Оцінюється позитивно у разі, якщо:

- завдання виконано у повному обсязі відповідно до поставлених вимог;
- продемонстровано самостійність виконання;
- відповіді є логічними, структурованими та обґрунтованими;
- використано відповідний інструментарій/методи аналізу (за потреби);
- відсутні або мінімальні фактичні та методичні помилки;
- дотримано вимог до оформлення.

Робота не оцінюється позитивно у разі часткового виконання завдання, наявності суттєвих помилок або ознак академічної недоброчесності.

3. Тестування (проміжний контроль)

Результати тестування менше 60% правильних відповідей вважаються такими, що не відповідають мінімальному рівню засвоєння навчального матеріалу.

Протягом семестру студент проходить два рубіжні контролю за двома змістовними модулями, кожний з яких оцінюється відповідно за 100-бальною шкалою: мінімальна сума балів для заліку 60 балів складається з виконання поточних завдань за програмою курсу – 36 балів та навчально-методичного

завдання (проведення аудиторного заняття) – 24 бали. Максимальна сума балів можлива за рахунок виконання підсумкового тестування - 40 балів. Оцінювання результатів навчання здійснюється за накопичувальною системою шляхом поточного та рубіжного контролю за наступними критеріями:

1. Поточний контроль знань включає 12 тем курсу по 3 бали за кожну тему курсу (максимум 36 балів). В межах поточного контролю по кожному із 12 семінарських/практичних занять враховуються наступні види робіт та критерії оцінювання:

- підготовка реферату і презентація виступу – до 1 бала,
- розв'язування кейсів, ситуаційних завдань – до 1 бала,
- поточне тестування з теми – до 1 бала.

2. Навчально-методичне завдання (підготовка та проведення аудиторного відкритого заняття) оцінюється у 24 бали і включає в себе:

- підготовка конспекту лекцій та оформлення презентації лекції – до 10 бала;
- проведення лекції та повнота викладу матеріалу – до 10 бала,
- організація та планування освітнього процесу у формі лекції – до 4 балів.

Виконання 1-2 видів робіт дозволяє отримати залік (мін 60 балів). Підвищена диференційована оцінка може бути здобутою за умови проходження підсумкового контролю у формі тестування в системі Moodle (мак 40 балів) і загальна оцінка 100 балів.

Поточне тестування та самостійна робота – 36 балів											
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Навчально-методичне завдання (проведення відкритого заняття)	Підсумкове тестування	Залік
24	40	60-100

T1, T2 ... Ti – теми змістових модулів.

Контрольна робота - лише для здобувачів заочної форми навчання.*

Для здобувачів заочної форми навчання засвоєння навчальної дисципліни оцінюється за 100-бальною шкалою. Під час підсумкового контролю враховуються такі види робіт:

1. Контрольна робота (максимум 20 балів): оцінюється правильність виконання, повнота відповідей та якість оформлення під час захисту роботи.
2. Підсумкове тестування (максимум 40 балів).
3. Творча (наукова) робота (максимум 40 балів).

Загальна сума: 20 (контрольна робота) + 40 (тестування) = 60 балів (залік min) + 40 (творче завдання: тези, неформальна освіта тощо) = 100 балів (залік max).

Дисципліна вважається засвоєною і здобувач отримує оцінку «зараховано», якщо успішно виконано більш 60% завдань. В іншому випадку здобувач отримує оцінку «не зараховано».

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Під час навчання студенти зобов'язані:

- 1) дотримуватися академічної доброчесності*:
 - самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю;
 - дотримуватися норм законодавства про авторське право;
- 2) приймати активну участь у навчальному процесі;
- 3) не запізнюватися на заняття, не пропускати заняття без поважних причин;
- 4) самостійно і своєчасно вивчати матеріал пропущеного заняття;
- 5) давати достовірну інформацію про результати власної навчальної діяльності.
- 6) бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів.

*Кодекс академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf

Політика щодо академічної доброчесності:

При вивченні курсу політика дотримання академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка»
https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf

Складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб.

Надавати для оцінювання лише результати власної роботи.

Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів.

Політика щодо відвідування аудиторних занять (особиста присутність здобувача):

Здобувачам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрових завдань. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента, а також виконання завдань, які здатні сформувати загальні та фахові компетентності.

Самостійну роботу здобувач може виконати у системі дистанційного навчання (<https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=4444>) з подальшим

захистом. За об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, стажування, мобільність, індивідуальний графік, інше) аудиторні види занять та завдань також можуть бути трансформовані в систему дистанційного навчання (сервіс moodle).

Політика щодо дедлайнів.

Здобувач зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) здобувач має право на складання індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

Політика щодо оскарження результатів контрольних заходів:

Здобувачі мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто. Здобувачі мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються.

Політика щодо дотримання прав та обов'язків студентів.

Кожен здобувач освіти повинен дотримуватись Статуту (<https://zp.edu.ua/uploads/Statut-ZPNU.pdf>) і Правил внутрішнього розпорядку університету, а також Положення про організацію освітнього процесу в НУ «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N507_vid_10.12.21.pdf).

Політика щодо конфіденційності та захисту персональних даних.

Обмін персональними даними між викладачем і здобувачем в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3.

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Щоб мати доступ до навчально-методичних розробок курсу необхідно мати особистий доступ до університетської навчальної платформи Moodle.